

Облік і оподаткування

УДК 657.6:336.64:005.334

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20766057>

**Аналітична оцінка ризиків розрахунків з покупцями та замовниками в
умовах воєнного стану**

Ужва Алла Миколаївна

доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і аудиту
Чорноморський національний університет імені Петра Могили, вул. 68
Десантників, буд. 10, м. Миколаїв, 54003, Україна,
<https://orcid.org/0000-0001-5239-5516>

Олександр Олександрович Білоіваненко

аспірант кафедри обліку та аудиту
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Чорноморський національний університет імені Петра Могили, вул. 68
Десантників, буд. 10, м. Миколаїв, 54003, Україна,
<https://orcid.org/0009-0000-8741-7500>

Прийнято: 16.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

Анотація. У статті досліджено особливості аналітичної оцінки ризиків розрахунків з покупцями та замовниками в умовах воєнного стану та визначено основні фактори, що впливають на стан дебіторської заборгованості підприємств. Розглянуто сучасні підходи до аналітичного забезпечення управління розрахунками, акцентовано увагу на необхідності застосування ризик-орієнтованих та цифрових інструментів оцінювання. Визначено напрями

підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю в умовах економічної нестабільності.

Метою статті є дослідження впливу воєнних ризиків на стан розрахунків з покупцями та замовниками й удосконалення аналітичного забезпечення оцінки дебіторської заборгованості підприємства.

Методи дослідження базуються на теоретичному узагальненні та системному аналізі ризиків дебіторської заборгованості в умовах воєнного стану. Методи аналізу та синтезу використано для оцінювання факторів впливу воєнних ризиків на стан розрахунків підприємств. За допомогою порівняльного та аналітичного методів здійснено оцінку показників ризиковості дебіторської заборгованості. Метод групування та табличний метод застосовано для систематизації ризиків і формування шкали аналітичної оцінки розрахунків з покупцями та замовниками. Логічний метод використано при формуванні напрямів удосконалення аналітичного забезпечення управління ризиками розрахункових операцій підприємства.

Результати дослідження показали, що в умовах воєнного стану суттєво зростає рівень ризиковості розрахунків з покупцями та замовниками, що проявляється у збільшенні частки простроченої дебіторської заборгованості, погіршенні платіжної дисципліни контрагентів та посиленні фінансової нестабільності підприємств. Встановлено, що ефективність управління дебіторською заборгованістю значною мірою залежить від якості аналітичного забезпечення, оперативності моніторингу ризиків та використання ризик-орієнтованих підходів до оцінювання розрахунків.

Висновки свідчать про важливість удосконалення аналітичного забезпечення управління розрахунками з покупцями та замовниками в умовах воєнного стану, оскільки саме своєчасна оцінка ризиків дебіторської заборгованості забезпечує підвищення ефективності управлінських рішень та фінансової стійкості підприємства. Проведене дослідження дозволило визначити ключові фактори ризику розрахункових операцій, систематизувати аналітичні

показники оцінки ризиковості дебіторської заборгованості та окреслити напрями вдосконалення управління розрахунками в умовах економічної нестабільності. Отримані результати можуть бути використані підприємствами для підвищення якості моніторингу дебіторської заборгованості, мінімізації фінансових втрат і посилення адаптивності до кризових умов господарювання.

Ключові слова: розрахунки з покупцями та замовниками, дебіторська заборгованість, ризики, аналітична оцінка, воєнний стан, управлінський облік, фінансова стійкість.

Analytical Assessment of Risks Related to Settlements with Customers and Clients Under Martial Law

Uzhva Alla

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of
Accounting and Audit, Petro Mohyla Black Sea National University,
10, 68-Desantnykiv Str., Mykolaiv, 54003, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0001-5239-5516>

Biloivanenko Oleksandr,

PhD of the Department of Accounting and Audit
Petro Mohyla Black Sea National University, 10, 68-Desantnykiv Str.,
Mykolaiv, 54003, Ukraine,
<https://orcid.org/0009-0000-8741-7500>

Abstract. The article examines the peculiarities of the analytical assessment of the risks of settlements with buyers and customers in the conditions of martial law and identifies the main factors affecting the state of receivables of enterprises. Modern approaches to analytical support for calculation management are considered, attention is focused on the need to use risk-oriented and digital assessment tools. Directions for

increasing the efficiency of receivables management in conditions of economic instability have been determined.

The purpose of the article is to study the impact of war risks on the state of settlements with buyers and customers and to improve the analytical support for the assessment of the company's receivables.

The research methods are based on a theoretical generalization and systematic analysis of the economic essence of settlements with buyers and customers and the determination of the specifics of receivables risks in martial law. The methods of analysis and synthesis were used to assess the factors affecting war risks on the state of enterprise calculations. With the help of comparative and analytical methods, the risk indicators of receivables were evaluated. The grouping method and the tabular method are used to systematize risks and form a scale of analytical assessment of settlements with buyers and customers. The logical method was used in the formation of directions for improving the analytical support of risk management of the company's settlement operations.

The results of the study showed that in the conditions of martial law, the level of riskiness of settlements with buyers and customers increases significantly, which is manifested in an increase in the share of overdue receivables, a deterioration in the payment discipline of counterparties, and an increase in the financial instability of enterprises. It was established that the effectiveness of receivables management largely depends on the quality of analytical support, the efficiency of risk monitoring and the use of risk-oriented approaches to the assessment of calculations.

The conclusions indicate the importance of improving the analytical support for the management of settlements with buyers and customers in the conditions of martial law, since it is the timely assessment of receivables risks that ensures an increase in the efficiency of management decisions and the financial stability of the enterprise. The conducted research made it possible to determine the key risk factors of settlement operations, systematize analytical indicators for assessing the riskiness of receivables

and outline directions for improving settlement management in conditions of economic instability. The obtained results can be used by enterprises to improve the quality of receivables monitoring, minimize financial losses and strengthen adaptability to crisis management conditions.

Keywords: settlements with buyers and customers, receivables, risks, analytical assessment, martial law, management accounting, financial stability.

Постановка проблеми. В умовах воєнного стану суттєво зростає рівень невизначеності господарської діяльності підприємств, що негативно впливає на стан розрахунків з покупцями та замовниками. Порушення логістичних зв'язків, зниження платоспроможності контрагентів, нестабільність функціонування ринків, релокація підприємств та зростання кількості прострочених платежів зумовлюють підвищення ризиків дебіторської заборгованості та ускладнюють процес управління розрахунками. В таких умовах ефективність функціонування підприємства значною мірою залежить від своєчасного виявлення ризиків неповернення коштів, оцінювання платіжної дисципліни контрагентів та формування належного аналітичного забезпечення управлінських рішень. Традиційні підходи до аналізу розрахунків з покупцями та замовниками переважно орієнтовані на оцінювання фінансових показників у відносно стабільних умовах господарювання та не враховують специфіку воєнних ризиків, що впливають на своєчасність і повноту виконання договірних зобов'язань. Це зумовлює необхідність удосконалення аналітичних підходів до оцінки ризиків розрахунків з покупцями та замовниками, розроблення системи релевантних показників та впровадження ризик-орієнтованого підходу до управління дебіторською заборгованістю підприємства в умовах воєнного стану.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика обліку та аналізу розрахунків з покупцями і замовниками знайшла відображення у працях вітчизняних науковців, зокрема В. Пархоменка, О. Кияшко, Т. Дідоренко, І. Белової, В. Сlepченко, М. Скрипник, Ю. Глушач, К. Копанчук та інших учених,

які досліджували питання обліку дебіторської заборгованості, методики аналізу розрахунків, оцінки сумнівних боргів і вдосконалення інформаційного забезпечення управління розрахунковими операціями. Однак, недостатньо дослідженими залишаються питання адаптації аналітичних підходів до умов високої економічної невизначеності, зокрема в умовах воєнного стану.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на значний арсенал наукових праць, присвячених питанням обліку та аналізу дебіторської заборгованості, недостатньо дослідженими залишаються аспекти аналітичної оцінки ризиків розрахунків з покупцями та замовниками в умовах воєнного стану. Існуючі методичні підходи переважно орієнтовані на функціонування підприємств у відносно стабільному економічному середовищі та не враховують специфіку впливу воєнних ризиків на платіжну дисципліну контрагентів, структуру дебіторської заборгованості та рівень фінансових втрат підприємства. Потребують подальшого наукового опрацювання питання формування ризик-орієнтованого підходу до аналітичної оцінки розрахунків, удосконалення системи показників оцінювання ризиковості дебіторської заборгованості, а також впровадження сучасних цифрових інструментів моніторингу та прогнозування ризиків розрахункових операцій. Недостатня розробленість зазначених аспектів зумовлює необхідність подальших досліджень у цьому напрямі.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження особливостей аналітичної оцінки ризиків розрахунків з покупцями та замовниками в умовах воєнного стану, визначення факторів впливу на стан дебіторської заборгованості та обґрунтування напрямів удосконалення аналітичного забезпечення управління розрахунковими операціями підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розрахунки з покупцями та замовниками є ключовим елементом кругообігу оборотних активів підприємства, оскільки вони безпосередньо відображають процес реалізації продукції, робіт або послуг та формування дебіторської заборгованості. У

системі фінансово-господарської діяльності підприємства такі розрахунки виконують не лише функцію завершення операційного циклу, але й виступають індикатором платіжної дисципліни контрагентів, рівня фінансової стійкості та ефективності управління оборотним капіталом.

Ризики розрахунків з покупцями та замовниками доцільно трактувати як ймовірність виникнення фінансових втрат підприємства внаслідок несвоєчасного або неповного виконання контрагентами своїх зобов'язань. До таких ризиків належать ризик прострочення платежів, ризик неплатоспроможності покупця, ризик втрати платоспроможності контрагента внаслідок зовнішніх факторів, а також ризик втрати достовірності інформації щодо стану розрахунків [2].

Особливого значення набуває аналітична оцінка зазначених ризиків, яка передбачає використання системи фінансових та нефінансових показників для ідентифікації, вимірювання та прогнозування рівня ризиковості дебіторської заборгованості. Аналітичне забезпечення у даному контексті виступає як сукупність методів, інструментів та інформаційних джерел, що дозволяють сформувати обґрунтовану базу для прийняття управлінських рішень щодо політики розрахунків з покупцями та замовниками [4].

У загальній системі управління підприємством аналіз ризиків розрахунків виконує діагностичну та превентивну функції. Діагностична функція полягає у виявленні проблемних зон у структурі дебіторської заборгованості, тоді як превентивна спрямована на запобігання виникненню безнадійної заборгованості шляхом своєчасного реагування на негативні тенденції [6].

В умовах воєнного стану традиційні підходи до оцінки дебіторської заборгованості потребують адаптації, оскільки зростає вплив екзогенних факторів, які мають нестабільний та часто непередбачуваний характер. Це зумовлює необхідність переходу до більш гнучких, ризик-орієнтованих моделей аналізу, що враховують не лише фінансові показники, але й поведінкові характеристики контрагентів, галузеві ризики та макроекономічні умови.

Воєнний стан є суттєвим дестабілізуючим фактором для функціонування підприємств, який безпосередньо впливає на організацію та результативність розрахунків з покупцями та замовниками. У таких умовах змінюється не лише характер господарських відносин, але й рівень фінансових ризиків, пов'язаних із формуванням та погашенням дебіторської заборгованості [9].

Одним із ключових наслідків воєнного стану є зниження платоспроможності контрагентів. Значна частина підприємств стикається з падінням обсягів реалізації, втратою ринків збуту, перебоями у виробничих процесах та зростанням витрат, що призводить до обмеження їх здатності своєчасно виконувати фінансові зобов'язання. Це, у свою чергу, формує ризик накопичення простроченої дебіторської заборгованості та збільшення частки сумнівних боргів [8].

Важливим чинником є порушення логістичних та виробничо-збутових ланцюгів. Руйнування транспортної інфраструктури, ускладнення постачання сировини та матеріалів, а також зміна маршрутів доставки продукції негативно впливають на своєчасність виконання договірних умов. Це призводить до затримок у розрахунках та збільшення операційних ризиків підприємства.

Окрему групу становлять ризики втрати або ускладнення доступу до первинної облікової документації. У воєнних умовах можливі випадки релокації підприємств, пошкодження офісів, втрати архівів або обмеження доступу до інформаційних систем, що ускладнює підтвердження дебіторської заборгованості та підвищує ймовірність виникнення облікових неточностей [10].

Також посилюються інформаційні ризики, пов'язані з недостатністю або несвоечасністю отримання достовірних даних про фінансовий стан контрагентів. У кризових умовах ускладнюється моніторинг платоспроможності покупців, що знижує ефективність прийняття управлінських рішень щодо умов відстрочення платежів та кредитної політики підприємства [7].

Суттєвого значення набуває ризик повного або часткового припинення діяльності контрагентів унаслідок бойових дій, окупації територій або релокації

бізнесу. У таких випадках виникає висока ймовірність перетворення поточної дебіторської заборгованості на безнадійну, що безпосередньо впливає на фінансову стійкість підприємства.

З урахуванням зазначених факторів, ризики розрахунків з покупцями та замовниками в умовах воєнного стану набувають комплексного характеру та охоплюють фінансові, операційні, інформаційні та контрагентські аспекти, що формує необхідність їх подальшої системної аналітичної оцінки.

Аналітична оцінка ризиків розрахунків з покупцями та замовниками в умовах воєнного стану потребує формування комплексного підходу, який поєднує фінансовий аналіз дебіторської заборгованості, оцінювання платіжної дисципліни контрагентів та ідентифікацію факторів зовнішнього впливу. У межах такого підходу доцільним є використання системи взаємопов'язаних показників, що дозволяють не лише фіксувати стан розрахунків, але й визначати рівень ризиковості дебіторської заборгованості.

Аналітичний інструментарій оцінки ризиків пропонуємо формувати на основі поєднання класичних фінансових коефіцієнтів та ризик-орієнтованих індикаторів. До базових показників належать: коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, середній період її погашення, частка простроченої та сумнівної заборгованості, а також рівень концентрації заборгованості за окремими контрагентами. Додатково можуть застосовуватися індикатори, що характеризують платіжну дисципліну покупців та стабільність їх фінансового стану [3].

З метою підвищення аналітичної цінності оцінювання доцільно запровадити градацію рівнів ризику, що дозволяє систематизувати отримані результати та забезпечити їх практичне використання в управлінні дебіторською заборгованістю. Такий підхід передбачає класифікацію ризиків за трьома основними рівнями: низький, середній та високий.

Таблиця 1

Шкала аналітичної оцінки ризиків розрахунків з покупцями та
замовниками

Показник	Рівень ризику		
	Низький	Середній	Високий
Частка простроченої дебіторської заборгованості	до 10%	10-25%	понад 25%
Частка сумнівної заборгованості	до 5%	5-15%	понад 15%
Оборотність дебіторської заборгованості	висока (швидке погашення)	середня	низька
Середній період погашення	у межах договірних строків	незначне перевищення строків	суттєве перевищення строків
Концентрація заборгованості на окремих контрагентах	низька	помірна	висока

Джерело: розроблено автором на основі [4]

Запропонована шкала дозволяє здійснювати первинну діагностику рівня ризику розрахунків та формувати відповідні управлінські рішення щодо кредитної політики підприємства, зокрема визначення умов відстрочення платежів, лімітування дебіторської заборгованості та посилення контролю за окремими контрагентами.

Важливим етапом аналітичної оцінки є інтеграція окремих показників у загальний індикатор ризиковості розрахунків, що дозволяє перейти від фрагментарного аналізу до комплексної оцінки. Такий підхід передбачає можливість формування інтегрального показника на основі зважування окремих індикаторів залежно від їх впливу на фінансові результати підприємства [4].

Крім того, у сучасних умовах доцільним є врахування нефінансових факторів ризику, зокрема територіального розташування контрагента, його

галузевої приналежності, наявності релокації, а також стабільності операційної діяльності в умовах воєнного стану. Це дозволяє підвищити точність аналітичної оцінки та забезпечити більш обґрунтоване прогнозування ризиків [5].

Результати аналітичної оцінки ризиків розрахунків з покупцями та замовниками формують інформаційну базу для прийняття управлінських рішень щодо оптимізації дебіторської політики підприємства, визначення пріоритетів у роботі з контрагентами та мінімізації фінансових втрат у кризових умовах.

Умови воєнного стану актуалізують потребу в суттєвому переосмисленні підходів до аналітичного забезпечення управління розрахунками з покупцями та замовниками та формуванні комплексу взаємопов'язаних напрямів їх удосконалення. Базовим напрямом удосконалення виступає впровадження ризик-орієнтованого підходу до оцінювання дебіторської заборгованості. Його сутність полягає у зміщенні акценту з ретроспективного аналізу фінансових показників на ідентифікацію та оцінювання потенційних ризиків неплатежів у розрізі окремих контрагентів. Такий підхід передбачає:

- класифікацію покупців за рівнем ризику співпраці;
- визначення індивідуальних кредитних лімітів;
- оцінювання платіжної дисципліни на основі історичних та поточних даних;
- формування профілю ризику кожного контрагента [15].

Його практична реалізація дозволяє перейти від «середніх» показників дебіторської заборгованості до адресного управління ризиками.

Другим важливим напрямом є цифровізація аналітичного забезпечення розрахунків. Використання сучасних інформаційних систем обліку та аналітики дозволяє забезпечити безперервний моніторинг стану дебіторської заборгованості в режимі реального часу. Основні елементи цифрового моніторингу включають:

- автоматичне формування звітів щодо структури та динаміки дебіторської заборгованості;

- відстеження строків погашення заборгованості;
- фіксацію відхилень від договірних умов;
- інтеграцію даних з різних облікових підсистем підприємства [13].

Застосування цифрових інструментів забезпечує зниження інформаційної асиметрії та підвищення оперативності управлінських рішень.

Важливим елементом аналітичного забезпечення є система раннього виявлення ризиків неповернення дебіторської заборгованості. Її основою виступає встановлення критичних значень ключових індикаторів, відхилення від яких сигналізує про погіршення фінансового стану розрахунків. До таких індикаторів належать: зростання частки простроченої дебіторської заборгованості; збільшення середнього строку погашення боргу; концентрація заборгованості на обмеженій кількості контрагентів; зниження оборотності дебіторської заборгованості. При досягненні порогових значень система має формувати аналітичні сигнали для управлінського персоналу, що дозволяє своєчасно застосовувати превентивні заходи [1, 12].

Перспективним напрямом удосконалення є впровадження рейтингової системи оцінювання контрагентів. Така система передбачає присвоєння кожному покупцю або замовнику певного рейтингу на основі сукупності фінансових та нефінансових показників. Критерії рейтингової оцінки можуть включати:

- рівень платоспроможності контрагента;
- історію розрахунків;
- наявність простроченої заборгованості;
- стабільність господарської діяльності;
- галузеві та територіальні ризики.

Результати рейтингу використовуються для диференціації умов комерційного кредиту, визначення обсягу дозволеної дебіторської заборгованості, посилення контролю за високоризиковими контрагентами [11].

Важливим стратегічним напрямом є інтеграція аналітичного забезпечення розрахунків з покупцями та замовниками в єдину систему управлінського обліку підприємства. Це дозволяє забезпечити узгодженість інформаційних потоків та підвищити якість управлінських рішень. Інтеграція передбачає:

- об'єднання даних бухгалтерського та аналітичного обліку;
- формування єдиної бази даних дебіторської заборгованості;
- стандартизацію аналітичних показників;
- забезпечення доступу керівництва до актуальної інформації в режимі реального часу.

З огляду на високий рівень невизначеності воєнного стану доцільним є застосування сценарного підходу до оцінювання ризиків розрахунків. Сценарний аналіз дозволяє моделювати можливі варіанти розвитку подій залежно від зміни зовнішніх умов. У межах сценарного підходу доцільно формувати:

- оптимістичний сценарій (стабілізація платіжної дисципліни);
- базовий сценарій (помірне зростання простроченої заборгованості);
- кризовий сценарій (суттєве погіршення платоспроможності контрагентів).

Результати сценарного аналізу використовуються для розроблення антикризових управлінських рішень, зокрема щодо коригування кредитної політики та посилення контролю за розрахунками [14].

Запропонована система напрямів удосконалення формує комплексну модель підвищення ефективності аналітичного забезпечення управління ризиками розрахунків з покупцями та замовниками, що є особливо важливим в умовах воєнного стану та високої економічної нестабільності.

Висновки. Проведене дослідження дало можливість визначити основні фактори впливу воєнних ризиків на стан розрахунків з покупцями та замовниками, систематизувати ключові показники оцінки ризиковості дебіторської заборгованості та обґрунтувати необхідність застосування ризик-орієнтованого підходу до аналізу розрахунків. Використання системи

аналітичних індикаторів, цифрового моніторингу, рейтингової оцінки контрагентів та сценарного аналізу сприяє підвищенню якості інформаційного забезпечення управлінських рішень і своєчасному виявленню проблемних аспектів у системі розрахунків підприємства. Практичне значення результатів дослідження полягає у можливості їх використання для підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю, мінімізації фінансових втрат та забезпечення адаптивності підприємств до кризових умов господарювання.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з розробленням інтегрованих моделей оцінки ризиків дебіторської заборгованості, удосконаленням цифрових інструментів аналітичного моніторингу розрахунків, а також адаптацією міжнародних практик ризик-менеджменту до умов функціонування вітчизняних підприємств у період воєнного та післявоєнного відновлення економіки.

Список використаних джерел

1. Гудзь О. Є., Гадицький М. Г. Формування цифрової екосистеми в нових реаліях управління підприємством. *Інтелект XXI*. 2024. № 1. С. 42-48.
2. Жукевич С., Рожелюк В. Фінансова стійкість підприємства в контексті сталого розвитку України. *Світ фінансів*. 2019. № 4 (57). С.75-85.
3. Крупельницька І. Г. Дослідження сучасних особливостей обліку та контролю розрахунків з покупцями. URL: <http://212.1.86.13/jspui/bitstream/123456789/5548/1/19.pdf> (дата звернення: 10.04.2026).
4. Леонов В. С. Розробка інтегрального індикатора фінансової стійкості промислових підприємств як інструменту раннього попередження кризи. *Актуальні питання економічних наук*. 2026. № 23. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/1446> (дата звернення: 10.04.2026).

5. Міненкова Н.В. Адаптація бухгалтерського обліку до вимог сталого розвитку стратегічні підходи та алгоритм інтеграції нефінансової звітності. *Таврійський науковий вісник. Серія : Економіка*. 2025. № 25. С. 33-42.
6. Мулик Т. О., Томчук О. Ф. Аналітичне забезпечення заборгованості підприємства в умовах антикризового управління. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 1. С. 146-160.
7. Олійник О.В. Виклики та перспективи ESG звітності: аналіз теоретичних і практичних аспектів. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. № 3 (109). С. 67-73.
8. Попович О., Філімонова С. Організація обліку розрахунків з покупцями та замовниками. *Молодий вчений*. 2023. № 9 (121). С. 26-30. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-9-121-6> (дата звернення: 14.04.2026).
9. Прокопова О. М., Кудлаєва Н. В. Бухгалтерський облік в умовах воєнного стану: ключові характеристики та проблемні аспекти. *Економічна наука*. 2022. № 9. С. 38-43
10. Пономаренко В. В. Визначення розрахункових операцій для цілей бухгалтерського обліку. 2022. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/62225> (дата звернення: 14.04.2026).
11. Савченко А., Кібиш О. Організаційно-інформаційна модель аналізу розрахунків з покупцями та замовниками. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-152> (дата звернення: 14.04.2026).
12. Скрипник М. І. Аналіз бізнес-середовища в контексті інноваційно-інвестиційного розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2026. № 7. С. 21-26.
13. Томах В. В., Сігаєва Т. Є., Мартиненко М. В. Цифрова трансформація управління підприємствами України у контексті сталого розвитку: інноваційні рішення, креативні технології. *Академічні візії*. 2023. Вип. 18. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7840221>.

14. Хвіст В.В. Удосконалення організації обліку та фінансового аналізу розрахунків із покупцями та замовниками. URL: http://www.vtei.com.ua/doc/2023/vatra2004/zb14_169.pdf#page=517 (дата звернення: 10.04.2026).

15. World Economic Forum. Toolkit of Principles for Future-Ready Innovation Ecosystems. 2025. URL: <https://www.weforum.org/publications/innovation-ecosystems-a-toolkit-of-principles-and-best-practice/> (дата звернення: 14.04.2026).